

Právo na bývanie

Prevrat v roku 1989 vniesol do našej spoločnosti veľa nových, žiaľ väčšinou negatívnych a protifudových javov. Medzi také patrí aj to, ktoré potláča právo človeka na bývanie. Práve v Bratislave, najmä v Starom Meste sa tento problém, ktorý súvisí s nájomcami v starších obecných domoch, prejavil najmarkantnejšie.

Uvedené domy boli totiž najčastejšie predmetom reštitúcie. K riešeniu často voči nájomníkom až nefudských postupov nových vlastníkov vzniklo spontánne občianske hnutie. Ide o občianske združenie, ktoré si rozhodne zaslúži našu pozornosť a podporu.

Občianske združenie Právo na bývanie je dobrovoľná nezisková organizácia, ktorej cieľe a činnosť majú chrániť práva a záujmy obyvateľov nájomných bytov v Slovenskej republike, zastupovať obyvateľov nájomných bytov, svojich členov, v jednaní s majiteľom nehnuteľnosti, zastupovať nájomníkov pri riešení problémov s údržbou nehnuteľností, kde sa byty nachádzajú a zastupovať nájomníkov pri prípadnom odpredaji nehnuteľnosti. Obhajovať ich záujmy v rokovaníach s miestnou samosprávou a štátnou správou. Považuje za dôležité upriamiť pozornosť verejnosti na dodržiavanie práva na bývanie a na dodržiavanie majetkových práv.

Združenie si stanovilo úlohu. šíriť a poskytovať informácie týkajúce sa problematiky, v ktorej sa nachádzajú nájomcovia bytov v domoch vydaných na základe reštitučných zákonov. Chce pôsobiť na volených predstaviteľov samosprávy a štátu, aby boli sformulované a prijaté potrebné zákony a dokumenty. Práve v nich by mali byť zakotvené konkrétne kroky, pravidlá a postupy, ktoré povedú k spravodlivému vyriešeniu týchto bytových problémov. To znamená, akým spôsobom sa bude riešiť situácia tých nájomníkov bytov, ktorým nebude umožnené previesť ich pôvodné nájomné byty do osobného vlastníctva.

Predsedom Združenia je Ing. Kristián Straka, podpredsedníčkou Eva Strasserová. O ich konkrétnej činnosti chceme na stránkach našich novín informovať v nasledujúcom čísle.

Združenie, ktoré vzniklo ako občianske hnutie na pomoc najprv nájomníkov v Bratislave Starom Meste v roku 2005, sa v roku 2007 na základe záujmu aj obyvateľov z iných miest Slovenska, zaregistrovalo ako celoštátne združenie.

V nedávnych dňoch sa stalo členom Medzinárodnej únie nájomníkov. Ide o organizáciu, ktorá združuje 55 národných zväzov v 45 krajinách na svete, z toho v 33 štátoch Európy.

Združenie vychádza z toho, že reštitúcie bytových domov sú protiústavné!!! Základom ústavnosti je totiž rovnosť občanov pred zákonom, preto dôsledky reštitučného zákona v prípade bytových domov sú protiústavné.

Nájomníci bytov v reštituovaných domoch si totiž nemohli tak ako ostatní občania tohto štátu kúpiť do osobného vlastníctva byt, v ktorom bývajú. Pritom ústava jasne garantuje občanovi právo na bývanie. Z uvedenej diskriminácie sa potom odvíjajú ďalšie. Ak prestane platiť deregulácia nájomného, budú musieť títo občania platiť nájomné vo výške trhových cien, kým ostatní budú platiť toľko, koľko vyžadujú skutočné náklady na prevádzku. Kým väčšina obyvateľov disponuje majetkom, ktorý možno dediť a predávať, nájomníci v reštituovaných domoch sú v situácii existenčného ohrozenia. Väčšina nájomníkov vysoké nájomné platiť nezvládne a bude sa musieť vysťahovať. Budú musieť resignovať na bývanie v meste, v ktorom celý život pracovali a žili. Budú si musieť pohľadať strechu niekde inde, kde nemajú zázemie, kde nežijú ich priatelia a známi. Ak sa z Bratislavy pod ekonomickým tlakom a v dôsledku reš-

Z demonstrácie ohrozených nájomníkov pred úradom vlády v Bratislave, dňa 5.3.2008. Ilustračné foto internet, archív HK

titúcie vysťahujú, ich právo na bývanie v meste zaniká. Ak budú trvať na tom, že z Bratislavy neodídu, skončia na ulici alebo v sociálnych bytoch, ak sa také niekedy postavia. V oboch prípadoch sú však vysťahovaní, premiestnení kamsi, kam vôbec nechceli. Kto má právo zatlačiť ich do situácie „bezdomovcov“? Skúsenosti ukazujú, že väčšina nových majiteľov nečaká na dereguláciu nájomného, ale s využitím rôznych právnych kľúčiek, kombináciou zastrašovania a manipulácie vytvárajú na nájomníkov taký tlak, aby sa čo najrýchlejšie odsťahovali.

Je teda otázkou, komu vlastne zákony slúžia? Vari len niekoľkým vyvoleným, ktorí si ich vedeli presadiť v parlamente?

te? Určite však nie sú v prospech ľudí, ktorí vytvárajú hodnoty, bez ktorých by ani hŕstka vyvolených nemohla existovať, bez tých, ktorí v takýchto reštituovaných domoch bývajú.

Kto sú noví majitelia a ako sa dostali k majetku reštitučný zákon neskúma, a tak sa môže pokojne stať, že majiteľ, ktorý prišiel k majetku nie svojou poctivou prácou, ale napríklad za Slovenského štátu vďaka príslušnosti k istej strane, sa opätovne obohacuje na cudzí účet.

Byty v domoch nezoštátnili nájomníci, ale štát. Je to preto štát, ktorý si musí vysporiadať svoje záväzky voči reštituentom. Nájomníkov sa reštitúcie nesmú dotknúť, inak jedna nespravodlivosť je nahradená inou, ešte väčšou.

Olga Fábryová